

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om mottagning av avfall från fritidsbåtar;

TSFS 2023:12

Utkom från trycket
den 18 april 2023

beslutade den 5 april 2023.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 3 kap. 11 och 13 §§ samt 9 kap. 1 och 18 §§ förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg samt beslutar följande allmänna råd.

SJÖFART

1 kap. Inledande bestämmelser

Tillämpning

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas på svenska fritidsbåtshamnar.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter används följande termer och definitioner.

<i>avfall från fritidsbåt</i>	allt avfall som normalt sett uppstår under drift och användning av fritidsbåt
<i>fritidsbåt</i>	ett fartyg på minst 2,5 meter som, oavsett typ och framdrivningssätt, är avsett för sport- eller fritidsändamål och som inte används yrkesmässigt
<i>fritidsbåtshamn</i>	en <i>hamn</i> som huvudsakligen tar emot <i>fritidsbåtar</i>
<i>hamn</i>	enligt definition i 1 kap. 4 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg
<i>indirekt avgift</i>	en avgift som betalas för tillhandhållande av tjänster avseende <i>mottagningsanordningar</i> i <i>hamn</i> oberoende av om fartyget avlämnar avfall eller inte
<i>mottagningsanordning</i>	en fast, flytande eller rörlig anordning som kan tillhandahålla tjänsten att ta emot avfall från fartyg

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/883 av den 17 april 2019 om mottagningsanordningar i hamn för avlämning av avfall från fartyg, om ändring av direktiv 2010/65/EU och upphävande av direktiv 2000/59/EG.

toalettavfall

1. avloppsvatten och annat avfall från varje typ av toalett och urinoar,
2. annat spillvatten som är blandat med sådant avloppsvatten och avfall som avses i 1.

2 kap. Mottagningsanordningar

1 § Bestämmelser om mottagning av annat avfall från fartyg än förorenat barlast- och tankspolvatten samt vem som är ansvarig för detta finns i 3 kap. 5 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg.

2 § Mottagningsanordningar för avfall ska finnas i fritidsbåtshamnar för att tillgodose behovet av avfallsavlämning från de fartyg som normalt anlöper hamnen.

Detta gäller inte i sådana hamnar som omfattas av undantag från krav på att ha mottagningsanordningar enligt 3 kap. 5 a § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg.

3 § Den som ansvarar för en mottagningsanordning ska säkerställa att den fungerar klanderfritt och att anordningar som är ur funktion repareras utan onödigt dröjsmål.

4 § Mottagningsanordningar i en fritidsbåtshamn ska finnas på en för fritidsbåtarna ändamålsenlig plats.

Allmänna råd

Fritidsbåtar bör på ett enkelt och säkert sätt kunna genomföra avlämning av avfall med hänsyn till väder, vind, vattendjup och andra förhållanden. Mottagningsanordningen bör vara belägen på en plats som är lättillgänglig och som inte hindrar framkomligheten för andra båtar i hamnen.

Gemensamma mottagningsanordningar för fritidsbåtshamnar

5 § Två eller fler närliggande fritidsbåtshamnar får efter överenskommelse ha gemensamma mottagningsanordningar om det inte orsakar onödigt dröjsmål eller annan olägenhet för de fritidsbåtar som har behov av att lämna avfall till dessa hamnar.

De gemensamma mottagningsanordningarna ska ha tillräcklig kapacitet för att motsvara behovet hos dem som nyttjar fritidsbåtshamnarna.

Allmänna råd

För att inte orsaka onödigt dröjsmål eller annan olägenhet bör fritidsbåtshamnar som har gemensamma anordningar se till att de ligger i närområdet. Annan olägenhet kan exempelvis vara att det är risk för lång kö till mottagningsanordningen eller att det medför betydande ökad bränsleförbrukning att åka till den mottagningsanordningen.

6 § I de fall två eller fler fritidsbåtshamnar har gemensamma mottagningsanordningar ska detta anges i respektive hamns avfallshanteringsplan.

3 kap. Mottagning av avfall från fritidsbåtar

1 § Avfall ska samlas in separat i enlighet med avfallsförordningen (2020:614).

2 § Formaliteterna och de praktiska arrangemangen i samband med avfallsavlämning ska vara enkla, smidiga och snabba.

3 § Varje mottagningsanordning ska ha kapacitet att ta emot den mängd avfall som de fritidsbåtar som normalt använder hamnen har behov av att lämna.

4 § Den som ansvarar för en mottagningsanordning ska vidta de säkerhetsåtgärder som krävs för att förhindra att avfall vid avlämning och mottagning kommer ut i vatten eller på land.

5 § Om avfall kommer ut i vatten eller på land ska den som ansvarar för mottagningsanordningen omedelbart vidta åtgärder för att begränsa utsläppet.

Undantag från krav på avfallsavlämningskvitto

6 § Fritidsbåtshamnar är undantagna från skyldigheten att utfärda avfallsavlämningskvitto i artikel 7.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/883 av den 17 april 2019 om mottagningsanordningar i hamn för avlämning av avfall från fartyg, om ändring av direktiv 2010/65/EU och upphävande av direktiv 2000/59/EG.

4 kap. Avgifter för mottagande av avfall

1 § En fritidsbåtshamn får ta ut en avgift för att täcka kostnaderna för mottagande och behandling av avfall. Avgiften ska baseras på de komponenter som finns uppräknade i bilagan.

2 § Avgiften för mottagande och behandling av hushållsliknande avfall och farligt avfall ska tas ut som en indirekt avgift och får inte grundas på den faktiska mängden avlämnat avfall. Den indirekta avgiften ska beräknas utifrån de indirekta administrativa kostnaderna samt de totala direkta kostnaderna för faktisk avlämning av avfall under det föregående året.

3 § Avgiften för mottagande och behandling av toalettavfall ska tas ut som en indirekt avgift som beräknas utifrån de indirekta administrativa kostnaderna samt minst 30 procent av de totala direkta kostnaderna för faktisk avlämning av avfall under det föregående året.

I förekommande fall, om den indirekta avgiften inte täcker hela kostnaden för mottagning och behandling, får dessutom en direkt avgift tas ut för den faktiska avlämnade mängden toalettavfall.

Differentiering av avgift

4 § Avgifterna får differentieras utifrån

1. fartygets kategori, typ och storlek, och
2. tillhandahållandet av tjänster utanför normala öppettider i hamnen.

5 kap. Avfallshanteringsplaner

1 § Av 3 kap. 12 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg framgår att den som ansvarar för en mottagningsanordning i en fritidsbåtshamn ska se till att det finns en upprättad och godkänd avfallshanteringsplan.

2 § En kommun som har godkänt en fritidsbåtshamns avfallshanteringsplan i enlighet med 3 kap. 9 § lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg ska så snart det är möjligt lämna information om hamnens namn och geografiska belägenhet till Transportstyrelsen på det sätt Transportstyrelsen meddelar.

3 § En kommun ska, i samband med att information lämnas till Transportstyrelsen enligt 2 §, även lämna uppgift om de fritidsbåtshamnar som i sin avfallshanteringsplan angivit att de tar emot fartyg med en bruttodräktighet över 300.

4 § En fritidsbåtshamn, som inte omfattas av undantag från krav på att ha mottagningsanordningar enligt 3 kap. 5 a § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg, men som har bedömt att det inte föreligger något behov av avfallsavlämning för båtar som normalt anlöper hamnen, ska ha en godkänd avfallshanteringsplan. I den ska visas att avlämningsbehov saknas.

5 § Den som är ansvarig för avfallsmottagning i en fritidsbåtshamn ska utse en eller flera personer som ansvarar för upprättande och genomförande av avfallshanteringsplanen.

6 § I samband med upprättande och revidering av avfallshanteringsplanen ska samråd hållas med hamnanvändare samt vid behov andra berörda parter. Under planens giltighetstid ska fortlöpande samråd hållas med hamnanvändarna.

Allmänna råd

Andra berörda parter kan exempelvis vara kommunen där fritidsbåtshamnen är belägen.

Innehåll i avfallshanteringsplanen

7 § Avfallshanteringsplanen ska innehålla följande uppgifter:

1. Fritidsbåtshamnens namn och kontaktuppgifter inklusive besöksadress, postadress samt faktureringsadress.
2. Ansvariga för upprättande och genomförande av planen enligt 5 § inklusive kontaktuppgifter.
3. En beskrivning av hamnens verksamhet.
4. En beskrivning av avlämningsbehovet utifrån de båtar som normalt anlöper hamnen uppdelat på kategorierna hemmahörande och gästbåtar, båtar med installerad toalett, samt eventuella andra anlöpande fartyg som inte är fritidsbåtar. Om inget avlämningsbehov har identifierats ska detta beskrivas.
5. En beskrivning av om fritidsbåtshamnen tar emot fartyg med en brutto-dräktighet över 300.
6. En beskrivning av den uppskattade mängd och typ av avfall som beräknas tas emot per år från de fritidsbåtar som normalt använder hamnen samt underlaget för uppskattningen. Hänsyn ska tas till framtida förändringar av mängd och typ av avfall som kommer att tas emot.
7. En beskrivning av mottagningsanordningarna och vilken typ av avfall de är avsedda för.
8. En beskrivning av om hamnen har gemensamma mottagningsanordningar med annan hamn, samt en beskrivning av hur dessa har tillräcklig kapacitet för samtliga normalt anlöpande båtar till dessa fritidsbåtshamnar.
9. En karta eller skiss som visar var mottagningsanordningarna för respektive avfallstyp är belägna i fritidsbåtshamnen, samt hur fritidsbåtshamnens användare underrättas om hamnens mottagningsanordningar.
10. En beskrivning av hur det säkerställs att anordningarna fungerar klanderfritt och att anordningar som är ur funktion repareras utan onödigt dröjsmål.
11. En beskrivning av vilka säkerhetsåtgärder hamnen vidtar för att förhindra och vid behov begränsa att avfall kommer ut på land eller i vatten.
12. Uppgifter om vilken kommun eller vilket/vilka företag som tar emot eller transporterar bort avfallet.
13. En beskrivning av hur fritidsbåtsägarna kan rapportera brister i mottagning och hantering av avfall till den som är ansvarig för mottagning av avfall i hamnen.
14. En beskrivning av hamnens uttag av sådana avgifter som avses i 4 kap.
15. En beskrivning av hur fortlöpande samråd sker med fritidsbåtshamnens användare och andra berörda parter.

Revidering av avfallshanteringsplanen

8 § Planen ska revideras och godkännas på nytt med högst 5 års mellanrum eller så snart behovet av att lämna avfall till fritidsbåtshamnen väsentligen förändras.

9 § Vid revidering ska planen lämnas till kommunen, på det sätt som kommunen anvisar, minst tre månader innan föregående plan har löpt ut.

6 kap. Information om mottagningsanordningar

1 § Den som är ansvarig för avfallsmottagning i en fritidsbåtshamn ska offentliggöra följande information på ett lättillgängligt och tydligt sätt:

1. Karta eller skiss som visar var mottagningsanordningar för de respektive avfallstyperna är belägna i fritidsbåtshamnen och deras öppettider.

2. Förteckning över de avfallstyper som normalt omhändertas i fritidsbåtshamnen.

3. Beskrivning av avlämningsförfarandet för avfall.

4. Vem som kan kontaktas för mer information om avfallsmottagningen i fritidsbåtshamnen.

5. Beskrivning av avgift för avfallsavlämning i förekommande fall.

2 § Informationen i 1 § ska hållas uppdaterad.

3 § Om det är relevant utifrån hamnanvändarnas behov ska informationen även göras tillgänglig på engelska.

Denna författning träder i kraft den 1 maj 2023.

På Transportstyrelsens vägnar

JONAS BJELFVENSTAM

Lina Petersson
(Sjö- och luftfart)

Bilaga. Kostnadskategorier för och nettointäkter från drift och administration av mottagningsanordningar i hamn

Direkta kostnader Direkta driftskostnader som uppstår vid den faktiska avlämningen av avfall från fartyg, inklusive de kostnader som anges nedan.	Indirekta kostnader Indirekta administrativa kostnader som uppstår vid ledningen av systemet i hamnen, inklusive de kostnader som anges nedan.	Nettointäkter Nettointäkter från system för avfallshantering och tillgänglig nationell/ regional finansiering, inklusive de intäktsfaktorer som anges nedan.
<ul style="list-style-type: none"> – Tillhandahållande av infrastrukturen för mottagningsanordningar i hamn, inbegripet containrar, tankar, processverktyg, pråmar, lastbilar, mottagning av avfall, behandlingsanläggningar. – Koncessioner för leasing av anläggningen, i tillämpliga fall, eller för leasing av den utrustning som krävs för mottagningsanordningar i hamn. – Den faktiska driften av mottagningsanordningarna i hamn: insamling av avfall från fartyg, transport av avfall från mottagningsanordningar i hamn för slutbehandling, underhåll och rengöring av mottagningsanordningar i hamn, personalkostnader, inklusive overtid, el, avfallsanalys och försäkring. – Förberedelse för återanvändning, materialåtervinning eller bortskaffande av avfall från fartyg, inbegripet separat insamling av avfall. – Administration: fakturering, utfärdande 	<ul style="list-style-type: none"> – Utveckling och godkännande av planen för mottagande och hantering av avfall, inbegripet revisioner av den planen och genomförandet av den. – Uppdatering av planen för mottagande och hantering av avfall, inbegripet arbetskraftskostnader och konsultkostnader, i tillämpliga fall. – Organisering av samrådsförfaranden för utvärderingen av planen för mottagande och hantering av avfall. – Förvaltning av systemen för anmälan och kostnadsräkning, inklusive tillämpningen av nedsatta avgifter för <i>gröna fartyg</i>, tillhandahållande av it-system på hamnnivå, statistisk analys och därmed sammanhängande arbetskostnader. – Organisering av förfaranden för offentlig upphandling för tillhandahållandet av mottagningsanordningar i hamn samt utfärdande av nödvändiga tillstånd för tillhandahållande av mottagningsanordningar i hamn. – Förmedling av information till hamnanvändare genom flygblad, skyltar och affischer i hamnen, eller genom hamnens webbplats, 	<ul style="list-style-type: none"> – Ekonomiska nettoförmåner som tillhandahålls av system för utökad producentansvar. – Andra nettointäkter från avfallshantering, såsom system för materialåtervinning. – Finansiering inom ramen för Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF). – Annan finansiering eller andra bidrag för avfallshantering och fiske som är tillgängliga för hamnar.

Direkta kostnader Direkta driftskostnader som uppstår vid den faktiska avlämningen av avfall från fartyg, inklusive de kostnader som anges nedan.	Indirekta kostnader Indirekta administrativa kostnader som uppstår vid ledningen av systemet i hamnen, inklusive de kostnader som anges nedan.	Nettointäkter Nettointäkter från system för avfallshantering och tillgänglig nationell/regional finansiering, inklusive de intäktsfaktorer som anges nedan.
av avfallsavlämningskvitton till fartyget, rapportering.	samt elektronisk överföring av informationen i enlighet med artikel 5. – Förvaltning av system för avfallshantering: system för utökat producentansvar, materialåtervinning och ansökan om och förvaltning av nationella/regionala medel. – Övriga administrativa kostnader: kostnader för övervakning och elektronisk rapportering av undantag i enlighet med artikel 9.	